

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

11. Exponitur modus, quo Spiritus Sanctus assistat Pontifici, quando aliquid de Fide determinat. Ex p. 11. tr. addit. 2. res. etiam 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. XI.

Exponitur modus, quo Spiritus Sanctus assistat Pontifici, quando aliquid de Fide determinat: Ex part. II. tract. addit. 2. Resol. etiam II.

§. I. **D**ifficultas est: An Pontifex quatenus gaudens autoritate diuina, & quatenus Spiritu Sancto regitur, constituat obiectum formale fidei, quia per eum nobis loquitur Deus, sicut per Prophetas loquutus est, & ita quando Ecclesia aliquid definit, illud possemus credere fide Diuina independenter ab alia reuelatione præexistente, quia Ecclesiam definire hunc articulum, sit Deum reuelare talem articulum per suam Ecclesiam, tanquam per organum Spiritus Sancti, vel an definitio Ecclesie, cum aliquid proponit fide Diuina credendum, illud supponat iam reuelatum, ita ut Ecclesia seu Pontifex definiens tantum sit infallibilis regula, applicans obiectum iam reuelatum, non tamen sit instrumentum, seu organum, medio quo Deus loquatur, aut reuelet, quod antea reuelatum non erat?

Et primum modum defendit Suarez de fide disp. 3. sect. 11. num. 8. Puente Hurtadus de fide vol. 1. disp. 37. §. 18. cum sequent. Turrianus in 2. 2. tom. 1. disp. 23. dub. 5. & alij, Secundum verò modum approbant, & defendunt Molina part. 1. art. 2. disp. 1. & 2. Valentia disp. 1. quest. 1. punct. 6. responsione ad tertium. Gaspar Hurtadus disp. 2. diff. 4. vers. ad Inductionem in fine. Tannerus question. 1. dub. 7. in fine. Malderus 2. 2. quest. 1. in commentario articulorum 6. 7. 8. 9. Lorca disp. 28. num. 8. & 15. Pro eadem sententia refert Valentia, Waldensem, Canum, & Alphonsum de Castro.

2. Et hæc opinio mihi magis placet, dico igitur, quòd quando Pontifex definit aliquid pro tota Ecclesia, Deus illi non reuelat immediatè obiecta definienda, quòd fieri posse non repugnat, & docent Authores citati; sed tantum illi assistit, ne erret in definitionibus tradendis aliis ad regimen Ecclesie spectantibus, quòd sine noua reuelatione Pontifici facta fieri potest. Et ita hanc sententiam docet etiam Arriaga in Cur. Theolog. tom. 5. disp. 9. sect. 5. num. 30. Tannerus tom. 3. disp. 1. q. 1. dub. 7. n. 217.

3. Vnde circa præsentem questionem libet mihi ea, quæ Franciscus Quiuedo dixit, hic apponere; sic itaque asserit de fide controuers. 5. punct. 1. numero 127. Statuimus Pontificem non accipere nouam reuelationem, cum aliquid definit, nec Deum illi loqui, nec fidelibus medio illo. Ex alia parte asserimus, quòd catholicè necessariò tenendum est, Pontificem non posse errare, & illi Spiritum Sanctum specialiter assistere in rebus fidei definiendis; Videndum modo est, quæ sit hæc Spiritus Sancti assistentia, ratione cuius Pontificis definitiones non possint errori subiacere. Pater Tannerus quest. 1. dub. 7. num. 217. asserit hanc Spiritus Sancti assistentiam ne Pontifex, aut Ecclesia erret in rebus fidei proponendis per se non requirere positiuam inspirationem, seu loquutionem Diuinam ipsi Ecclesie factam, sed contentam esse quouis auxilio Dei, etiam merè negatiuo; quo fiet, ut Ecclesia in his rebus non possit errare. Coninch disp. 9. dub. 5. num. 61. explicat differentiam, quæ est inter Ecclesiam proponentem fidei mysteria, & scripturam, qua Deus loquitur, & reuelat eadem mysteria apto quodam exemplo. Supponatur (inquit) Superiorem alicuius Religionis in illius constitutionibus, & instituto versatissimum habere duos subditos, quorum quilibet suarum constitutionum commentariolum scribit, ita tamen, ut vnus id

faciat iussu, & nomine Superioris, & sub nomine Superioris in lucem detur, quia multa, quæ nouit subditum ignorare suggerat, aut etiam dicat, in aliis eum illuminet, clariùs ea ipsi explicando, & in omnibus ei assistat, ita ut nec in minimo eum errare permittat; alter verò subditus suum commentariolum proprio nomine scribat, Superiori tamen semper ei assistente, ne in illo erret providente, ac quædam ei occulta explicante, Commentarij in eo conuenient, quòd vterque ob autoritatem illius Superioris credatur omni errore vacare, differrent tamen ex eo quòd si error aliquis deprehenderetur in commentario nomine Superioris scripto, & edito, error iste Superiori tanquam authori imputaretur; si verò similis error in alio commentario deprehenderetur, non Superiori, sed subdito tanquam Authori, imputaretur, & Superiori, tanquam non rectè dirigenti & gubernanti subditum, seu tanquam permittenti errorem, quem propter specialem curam erga subditum tenebatur vitare. Rem vno verbo accipe: Scriptura Canonica scriptor non loquitur proprio nomine, sed nomine Dei; se enim habet scriptor Canonica, sicuti amanuensis, qui alicuius Doctoris studia ab ipso audita characteribus exprimit in charta; ea enim scripta non dicuntur amanuensis, sed Doctoris, qui ea dictauit; Ecclesia autem suo nomine scribit, aut loquitur, Deo tamen auscultante, qui nihil ab ea scribi permittit, quòd verum non sit, & multa illi obscura inspirat, non ut ea nomine Dei proferat, sed illa à Deo instituta, ipsa nomine suo fidelibus proponat. Neque ea, quæ Deus Ecclesie inspirat, sunt per modum loquutionis, aut reuelationis Dei loquentis, sed tantum immittendo cogitationes, quibus Pontifex, aut Generale Concilium veritatem deprehendit, quam proprio nomine fidelibus proponit, ea tamen ratione, ut si id, quòd proponit verum esse à Deo non cognosceretur, nullo modo permitteret ab Ecclesia proponi.

4. Concludo ergo assistentiam Spiritus Sancti respectu Ecclesie includere ut benè Tannerus auxiliium extrinsecum, quò non permittit Deus aliquid non verum ab ipsa proponi, & concursum denegat ad definiendum obiectum falsum, quòd per se sufficeret, ne Ecclesia erraret. Adde tamen, quia nonnulla Ecclesia proponit obscura, & valde difficilia, quæ nulla industria humana possent comparari, ut horum notitiam habeat, eam inspirare medijs illustrationibus, & sanctis cogitationibus, quibus intellectus Pontificis veritates assequatur, supra quæ potest cadere definitio.

5. Nec obstat dicere, quòd in definitionibus Ecclesie Pontifex, & Patres Concilij scribunt, visum est Spiritui Sancto, & nobis: Ergo Spiritus Sanctus loquitur per Ecclesiam tanquam per instrumentum, cui immediatè reuelat ea, quæ Pontifices, & Concilia definiunt, tanquam de fide reuelata fuisse immediatè à Deo, non ipsi Pontifici definiendi, sed Apostolis, aut Canonica scriptoribus. Et idè de his optimè dicitur visa fuisse Spiritui Sancto, quia ab illo immediatè fuerit reuelata; Reliqua autem, quæ definiuntur, non ut actu fidei certa, sed alia certitudine huic proxima possunt etiam dici Spiritui Sancto visa, quia Spiritus Sanctus ea permittit ab Ecclesia defini, nullo modo id permittitur, si vera non essent.

Et circa præsentem questionem vide etiam Magistrum Grauinam in controuersis fidei tom. 4. q. 2. art. 13. per tot. fol. 151.